

Ngā Whāinga Mātauranga o te Motu

Kei te whakapūmau Ngā Whāinga Mātauranga o te Motu i tētahi ara whānui mō te mātauranga i roto i Aotearoa. E titiro ana ngā Poari Kaitiaki me ngā kaiwhakaako ki ngā huarahi tērā e taea ai e rātau te tautoko ngā whāinga nei, e ai ki ngā āhuetanga e pā ana ki ō rātau ake kura – arā, hei taura, te rahi o te kura, ngā hiahiatanga o ngā ākongā me ngā wawata o te hapori o te kura.

Ko te mātauranga te ngako o ngā mahi e mahia ana e te motu ki te whakatutuki i ngā whāinga ōhanga me ngā huarahi ahu whakamua e pā ana ki te iwi whānui. Hei whakapūmau i te hiranga o te mātauranga, kei te whakatakoto te kāwanatanga i ngā whāinga e whai ake nei mō te pūnaha mātauranga o Aotearoa.

1. Ngā taumata teitei rawa mā te whakatakoto i ngā hōtaka e āhei ai ngā ākongā ki te kake ki ngā taumata e taea ana e rātau, me te whakapakari i ngā tikanga e hiahiatia ana, kia āta tau ai ngā ākongā hei mema tūturu o te porihanga o Aotearoa.
2. Kia noho ōrite ngā huarahi mātauranga ki te katoa o ngā iwi o Aotearoa mā te whakarite tikanga, kia mōhiotia ai he aha ngā ārai ki te mātauranga, me te turaki i ēnei mea.
3. He whakapakari mātauranga, mōhiotanga me ngā tautōhito e hiahiatia ana e ngā iwi o Aotearoa kia whai hua ai ā rātau whakataetae i roto i tēnei ao hurihuri.
4. He papa tōtika i ngā tau tōmua mō ngā akoranga kei mua, mā te whakarite i ngā hōtaka kei reira ngā tautoko mō ngā mātua, kei ā rātau nei te tino mahi hei kaiwhakaako tuatahi mō ā rātau tamariki.
5. He mātauranga whānui mai i te mātauranga tautika e hīpoki ana i ngā tino akoranga. Me tino hāpai te whanaketanga o ngā taumata mātau teitei (te mōhio me ngā pūkenga) i roto i te pānui me te tuhi kupu, te pūtaiao me te hangarau, me te akoranga koiri.
6. Ngā hua hiranga i riro mai i ngā whāinga paetae, te arotūruki i ngā mahi a ngā ākongā ki aua whāinga paetae, me ngā hōtaka hei whakatutuki i ngā hiahiatanga o ākongā.
7. Kia whai hua ngā ākongā he hiahiatanga motuhake ō rātau, mā te āta mahi kia mōhiotia ko wai mā rātau, ā, kia whiwhi hoki rātau ki ngā tautoko e tika ana.
8. Kia whai huarahi ngā ākongā ki tētahi pūnaha e noho pūmau ana ki te motu me te ao whānui, hei whakatenatena i ngā ākongā kia nui ake rātau e whai ana i ngā mātauranga ā-muri-kura i Aotearoa.
9. Kia tino piki ake ngā Māori e uru ana ki te mātauranga, e whai hua ana hoki, mā te kōkiri i ngā kaupapa kakama mō te mātauranga Māori, tae atu ana ki te ako i te reo Māori, kia ōrite ai ki ngā mātāpono o te Tiriti o Waitangi.
10. Kia manaakitia ngā āhuetanga o te maha noa atu o ngā momo iwi rerekē me ngā tikanga tuku iho o ngā iwi o Aotearoa, me te whakapūmau i te wāhi ahurei o te Māori tae atu ana ki te tūranga o Aotearoa i roto i te Moana-nui-a-Kiwa. I tua atu kia manaakitia te tūranga o Aotearoa i roto i te ao whānui.